

Nr 1529

Av fröken **Sandell**, i anledning av skrivelse från talmanskonferensen med överlämnande av en från konstitutionsutskottet inkommen skrivelse med förslag till ny riksdagsstadga.

Som en följd av tidigare riksdagsbeslut har nu konstitutionsutskottet utarbetat förslag till arbetsordning eller riksdagsstadga, vilken följer dels den nuvarande ordningen, dels de förändringar som måste ske i och med en ny utskottsorganisation.

I 28 § stadgas att sammanträde med utskott äger rum inom stängda dörrar. Enligt nuvarande praxis åligger tystnadsplikt beträffande behandling och beslut av till utskott hänvisat ärende intill dess att justering av utskottets utlåtande ägt rum. I vissa frågor av stort allmänpolitiskt intresse kan dock föreligga skäl för att på ett tidigare stadium ge information. Sådan information i form av en officiell kommuniké lämnas också ibland. Det förefaller lämpligt att denna ordning kommer till direkt uttryck i författningstexten. Jag tillåter mig därför föreslå att till nämnda paragraf fogas ett andra stycke av följande lydelse: »Utskott äger förordna att meddelande om beslut i ärende får lämnas innan utskottet justerat betänkande i ärendet.»

Den nya ordningen med befogenhet för utskott att ta initiativ till förslag hos riksdagen eller att överflytta ärende till annat utskott behandlas i 31 §. Konstitutionsutskottet föreslår en kompletterande begränsningsregel som enligt min mening till viss del skriver bort verkningarna av grundlagsändringen. Konstitutionsutskottet föreslår nämligen att dessa utskottens befogenheter »bör begagnas med varsamhet. Enighet bör eftersträvas.» Detta synes mig vara oförenligt med vad riksdagen tidigare beslutat, och principiellt måste det vara fel att i en författning av lägre valör införa begränsningar i grundlag. Jag föreslår därför att denna del av 31 § utgår.

Under avsnittet »föredragningslista och protokoll i riksdagen» förordas i 38 § att utskottsbetänkanden uppsättes på föredragningslistan i den ordning som anges i 7 §, dvs. att behandlingen kommer att, liksom i nuvarande ordning, ske efter den ordning som utskotten uppförts i förteckningen. Detta innebär att samma utskott vid plenum alltid får sina ärenden behandlade sist eller mot slutet, ofta sent på natten, vilket inte i längden kan anses vara rättvist eller lämpligt då en lika värdering av utskotten bör eftersträvas. Jag föreslår därför att utskottsärenden skall uppföras enligt en rullan-

de plan, dvs. det utskott vars ärenden behandlats först vid första plenum placeras sist i ordningsföljden vid kommande plenum så att *alla* utskott under sessionerna kan få chansen att komma i början av plenum.

I 39 % ges talmannen befogenhet att om särskilda omständigheter föranleder det ändra ordningen på föredragningslistan. Även om det kan förefalla naturligt att han därvid tar hänsyn till mängden och arten av ärenden så kan det vara till gagn att paragrafen tillföres en text som utsäger att talmannen vid ändring bör ta hänsyn till antalet reservationer och uppskattning av antalet diskussionsinlägg.

Slutligen vill jag i anslutning till bestämmelserna om val av utskottsledamöter ta upp frågan om möjligheten att i utskottsarbete inplacera ny ledamot som inkallats i stället för ledamot som avgått eller avlidit efter det att riksdagen valt ledamöter i utskott. Under årens lopp har åtskilliga sådana fall inträffat, och den nykomne har då kunnat vara ledamot av riksdagen ibland nästan ett helt år utan att ha haft tillräckliga arbetsuppgifter eller fått förmånen att följa det egentliga riksdagsarbetet. Detta anser jag nu kunna tas upp till övervägande, och jag föreslår därför att i stadgan införes bestämmelse som innebär att en ledamot som suppleantvägen inkommit under pågående riksdag placeras som suppleant i det utskott där företrädaren haft sin gärning.

Med hänvisning till ovanstående motiveringar hemställer jag,

att riksdagen måtte tillföra föreliggande stadgeförslag här framförda ändringar samt att det uppdrages åt vederbörande utskott att utarbeta erforderlig lagtext.

Stockholm den 9 november 1970

Viola Sandell (s)